

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvas szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 452.

Debrecen.

és a képzőművészetek.

(Z) Még azok, akik Debrecen város kulturális szívonálának megállapításában a legnagyobb jóakarrattal, a lokalpatriotizmus elfogultságával szoktak itélkezni, még azok sem foghatják városunk közönségére, hogy a képzőművészetek szeretetében, annak fejlesztése körül, — csak még néhány évvel ezelőtt is, — jó példákkal járt volna elől más nagyobb vidéki városok, például Arad, Kassa, Pécs mellett.

Aligegy félévtizede annak, hogy Debrecenben megalakult az a Műpártoló Egylet, melynek ugyan azonnal 200 tagja jelentkezett, de akik közül alig a jelentkezők husz százaléka fejtett ki az egyesület kebelében olyan buzgóságot, mint amilyent az Egylet kitűzött célja a képzőművészetek népszerűsítése joggal elvárhatott.

Sok-sok nehézségekkel, bajjal, anyagi sikertelenséggel, részvétlenséggel, értelmetlenséggel kellett megküzdenie annak a lelkes kis gárdának, amelynek tagjai az Egylet vezetőségéből kerültek ki s amely kis elszánt csapat tultett a francia csatagárdán is s rajongó reménységekkel himezte ki zászlajára azt a jelszót, hogy ez a gárda se meg nem hal, se meg nem adja magát.

A Műpártoló Egylet zárszámadásai majd minden évben a haldoklás

stádiumát tüntették fel. Deficit, deficit után, ez jellemezte az évi zárlatot. De az egylet vezetői azért szívós ragaszkodással a kiadott jelszóhoz, népszerűsítették a képzőművészeteket. Egyik kiállítást a másik után rendezték és sok ügyvel-bajjal kezdtek rászoktatni a közönséget még a képvásárlásokra is.

Tegnap nyílt meg a Műpártoló Egylet rendezésében a hetedik debreceni műtárlat, melynek művészi anyagát ez alkalommal a fővárosi Nemzeti Szalon szolgáltatta.

Jól eső örömmel állapíthatjuk meg már a tegnapi napon is, hogy a közönség érdeklődése fokozottabb, mint az elmúlt években s a város háza termet Debrecen nagy számú előkelő közönsége töltötte meg. A legjobb reménységekkel, jó véleményekkel vagyunk az iránt, hogy ez az érdeklődés egyre általánosabb lesz s hogy Debrecenben a képzőművészetek szeretete hova-tovább nagyobb részt fog elfoglalni a város kulturális fejlődésében.

A Műpártoló Egylet vezetőségéről ennek a feltevésnek a biztos tudatában — emlékezzünk meg itt az elismerés hangján — bizva abban is, hogy nyilegyenesen fognak haladni a kijelölt uton s a jövőben sem fognak visszariadni az akadályoktól. Az eddigi eredmény sok csalódásokat hozott ugyan számukra, de azért még sem minden biztatás nélkül való.

Politikai hírek.

Vajda Sándor a Házban. Fővárosi tudósítónk írja: Vajda Sándor ma megjelent a képviselőházban. Maniu képviselő kísérette az ülésterembe, ahol éppen Samassa János beszélt. A képviselők úgy tettek, mintha meg se látták volna. Ültek némán, fegyelmetlenül s még csak egy közbeszólás se sietett a híres férfi fogadtatására.

Az egyszakaszos törvény. tárgyalása.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 28.

Justh Gyula pontban tíz órakor nyitja meg az ülést.

Wekerle Sándor betérjeszti a kvótabizottság jelentését.

Következik az egyszakaszos kiegyezési törvényjavaslat tárgyalása.

Samassa János heves támadást intéz a horvátok ellen. A kormányt a viszonyok kényszerítették erre a javaslatra, amelyet ő elfogad és elfogadásra ajánl.

Samassa beszéde közben, fél tizenegy órakor bajon a terembe Maniu képviselővel együtt Vajda Sándor és leül a hátsó padokban. Teljes esend fogadja, egyetlen hang sem emelkedik ellene.

Polit Mihály beszéd után a javaslat ellen. Hosszu bevezetés után kifejti, hogy ők, nemzetiségiek, mint a horvátok és demokraták, hivat az általános választói jognak.

Szezón tárcák.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —

Írta: T. D.

Kétségtelen, hogy e vonal alatti világnak is csak úgy meg van a saját külön szezonja, mint a fagyaltknak, a sárga cipelőknek, a teának, a korcsolyának, a bálóknak és adófizetésnek.

Mikor amolyan szilaj szelek fütörésznek s olyan kód ereszkedik a tájra, mint amilyen némely embernek a lelkiismerete, mikor a folyókat körmözni kezdi a vékony kis jégpáncél s mindezen események epilógusként mikor leedik az első hó, — hát akkor a vonal alatt is beüt a valság.

Az őszi rózsza menten száműzve lesz a rovatból s a helyét elfoglalja a jégvirág. Verset a tavaszról, szép meleg virágos tavaszi napokról ugyan melyik redaktor merés-kednek megereszteni a vonal alatt például két karácsony közben?

A tárcáirók ilyenkor bundába öltöztetik a tollukat, akinek van, maga is bundában ül az íróasztala mellé s párolgó tea mellett írja meg a megfagyott gyermek szomorú históriáját.

Mindez szép dolog és időszerű.

Ilyenkor novellahősök nem igen beszélnek forró és lángoló szerelemről, sőt ha tehetik bájos hölgyüket többnyire jéghidegnek mondják, közbevetve azonban, a saját szívüket ille'őleg sűrűn élnek a-on már nem éppen hétköznapi hasonlattal, mely a vulkánt takaró hőmezőről beszél.

A családapa a novellában nem azzal köszönt be a tűzhely mellett szorgoskodó feleségéhez, hogy: „Itt vagyok kincsem, kész-e már az ebéd?” — hanem zsörtölődve jön s korholja az asszonyt, hogy a konyhába a fal mellé mert nem dob egy-néhány darab kőszentet is, — mikor olyan hosszúnak érkezik a tél s olyan istentelenül drága a tüzelő készség.

A leányszöktetők fogvacogva járnak az ablakok alatt s borsózik a hátuk, ha a veszedelmekkel keesegtető páros utazásra gondolnak, mikor holló károg a fejük felett s a dühöngő novellapapa átka kopog utánuk a göröngyös országuton. Fájó és hideg érzés ez, mit szerelemmel nem igen, csak konyakkal lehet egy kissé mérsékelni. A konyak főiseges ital az ilyen téli időben, azért hát nagy szerepet is játszik a tél a tárcákban és

novellákban. Nem különben a többi szeszes ital is, mikről alább beszélünk.

A novellák öreg bácsijai ilyenkor pucos-csal vagy teával és apró süteményekkel kezegetik elkényeztetett gyomrukat és ha utra kelnek, a kocsirol egy világrt sem maradhat le a hagyományos lábzsák. A novella nénikék meleg limonádé mellett szedik le a más ember becsületének a mázát, míg a novella kisasszonyok többnyire kipirult füllel s boával a nyakuk körül eringálnak a jégen. A tönkrement gavallér ilyenkor d'dergő kézzel írja alá a váltót s az elfogadó ravaszlelkű tárcabörziáner fagyosan mosolyog. A népeletet festő tárcák se vonhatják ki magukat a tél uralma alul. A parasztleány — a tárcáiró szerint — úgy dobja hátba hólapdával a Jucit vagy Katit, hogy azok szinte csuklanak belé. És az emberek a tárcákban ilyenkor folytonosan a bubos kályha mellett ünek s szalonnát főlestökömölnek és fokhagymás kolbászt vacsorálnak.

Minden derü, minden mosolygás, száműzetik a vonal alul, ha hull, hull a hónak könnyü pelyhe...

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a választói jognak semmi összefüggése nincs a napirenddel.

Polit Mihály: Mi a gyengeségünk miatt nem tudunk szembeállítani a népparlamenttel rendelkező Ausztriával. Azonfelül történnek olyan dolgok, amik nagyon rontják a hitelünket. Ilyen a csernovai eset.

Elnök figyelmezteti Polit Mihályt másodszer, hogy ne térjen el a tárgytól, mert megvonja tőle a szót. (Helyeslés.)

Polit Mihály: Progresszív adózás nélkül nem is lesz Magyarország olyan erős, hogy a fölvtön növekvő terheket kibírja. Néhány szót akar szólni a horvát kérdéstről, régi, negyvenöt éves tapasztalatai alapján. Csudálkozok, hogy régi képviselőtársam, Ugron, nem emlékszik arra, midőn itt horvátul beszélték.

Ugron Gábor: Csak kezdtek horvátul.

Polit Mihály: Nemcsak kezdtek. — 1878-ban...

Elnök: Ez a vis-zaemlékezés már a horvát obstrukcióhoz sem tartozik.

Polit Mihály: Igaza van az elnök urnak. Attérek annak kijelentésére, hogy az obstrukciónak elvi ellensége vagyok. Beszél ezután a delegációkról.

Elnök: Megvonja a szót Politól.

Polit Mihály: Nekem van még egy javaslatom is. (Nagy zaj)

Elnök: Sztéryni államtitkár ur akar szólni. (A nemzetiségek és a horvátok guanyosan tapsolnak.)

Elnök: Ha ezek a tüntetések megismétlődnek, megkérdézi a Hazát, ne utasítsa-e a demónstrációt a menelmi bizottság elé.

Goldis László a házszabályokhoz akar szólni. (Nagy zaj)

Elnök nem adja meg a szót, mert már felhívta Sztéryni államtitkár urat.

Az államtitkár beszéde.

Sztéryni József államtitkár részletesen reflektál Polónyi Géának tegnapi elmondott közjogi kifogásaira. Konstatálja Polónyival szemben hogy a kormányban nincs jelen törvényalkotó törvénykezési felvétel. Ehez csak törvényhozásnak van joga. Legelőször kaptuk az állás, midőn a kormány a nemzetiségi szervezések becsúszásának régi formáját elterjedt volna. Polónyi miniszter korbán egészen másképp gondolkodott mind ezekről a dolgokról, mint most.

Olay Lajos: Kár Polónyival annyit fogia közölni. Ki lesz neki?

Sztéryni József idején Polónyinak ama szavai, amelyek a külföldi szerződésekre vonatkoznak. Itt Polónyi katolikus zavart eszténál és súlyos tevedésben látszik lenni. A nyári e. hogy én kértem: tényleg oly tájékozatlan-e Polónyi Géa, hogy célszerűen keverni az ügyeket. (Felkiáltások: Dehogy tájékozatlan!) Foglalkozik ezután Polónyi Géa kereskedelmi politikai tevedéseivel.

Eber Antal: Mind jóhiszemű tevedések (Derűség)

Sztéryni József: Nem vonom kétségbe a jóhiszeműségét. Polónyi kétségbe vonta, hogy lehetséges les 1917-re az önálló vámtarulelet megcsinálása, de állását argumentumokkal nem igazolja. Azt kérdezte Polónyi, ha lehetséges is, miért volna ez vivmány, holott törvényes jogunk van hozzá. Hat az irrt törvény sem elegendő, ha alkalmazása elé gyakorlatilag legőzhető akadályok górdulnak. De ha 1917-ig meg nem erősítjük az országot, akkor miába lesz minden jog, mégsem a litvánjuk fel az önálló vámtarulelet. (Helyeslés.) Részletesen foglalkozik ezután a vámtarifá kérdéssel. Kijelenti, hogy Polónyi tevedéseit neyre kellett igazítani a kereskedelmi miniszter nevében és megbízásából. Mindig hangoztatuk kifelé is, hogy csak 1917-ig való meggyezésről beszélünk.

Felolvassa a kiegyezési tárgyalások jegyzőkönyvének egy passzusát, amelyben az osztrákok megállapítják, hogy a magyar küldöttek 1917-től az egész vonalon a szétválasztást kívánják.

Molnar Jenő: Mi lesz a bankkal? (Nagy zaj)

Sztéryni József államtitkár: Ne méltóztassék a haza dolgait parszemponthól megítélni. Attér a bankkérdésre. Ez a kérdés épen a kereskedelmi miniszter ur ki-

tartó küzdelme árán kikapcsolatott a komplexumból.

Szász József: Beck azt mondotta, hogy csak taktikából kapcsolják ki. (Nagy zaj)

Sztéryni József: Ep az ellenkezőjét mondta. Különbön is ne méltóztassék a magyar képviselőházban az osztrák miniszterekkel argumentálni. Epp a függetlenségi többség kívánságára kapcsolatott ki a bankkérdés.

Sándor Pál: Örökre?

Sztéryni József államtitkár röviden kijelentést tesz még a kvótáról, azután kéri a javaslat elfogadását, mert a kvóta emelése miatt nem lehetett a javaslat összes közjogi és más előnyeit kockáztatni. (Helyeslés.)

Vértán Endre jegyző felolvassa Polit Mihály beszéde végén benyújtott határozati javaslatát.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Egyház és iskola.

A debreceni iparos tovább képző tanfolyam ma este 7-9 óráig a következő előadásokat tartja: emeleti tanterem: geometria, két különböző külőjú kör tangensei. A második képsiken alapozott gula homlokrajza és arányok. I. sz. tanterem: rajz: a gula és kup srmészet után rajzolja. III. sz. tanterem: számítan: arányos osztás és középérték.

A ref. egyháztanács ülése.

Presbyteri gyűlés.

A tanulók egyházi szolgálata.

— november 29.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap délután az egyház tanácsstermében népes gyűlést tartott. Az ülésen nagyon sok kisebb érdekű tárgyat intéztek el. Fontosabb tárgy volt a gimnáziumi tanulók és a tanítóképezdeszek egyezési szolgálatának ügye.

Egyébként a gyűlésről tudósításunk a következő:

A gyűlésen Simonffy Imre helyett dr. Kola János kir. tanácsos világi és Kiss Albert egyházi elnökök elnökök. Előadó Somogyi Pál.

Első tárgyként előterjesztik az E. T. III. t.-c. 4 § aban elrendelt vagyonleltár készítése tárgyában írt esperesi levelet. Az esperes korlevele megvételre ajánlja a dunántúli ref. egyház történetéről írott munkát. Egy másik koriratban irandeli az esperes, hogy Dulháa Kálmán és Csurka István közöli szavazattal döntsenek az egyházmegyei tanácsorói tiszt elnyerésére vonatkozólag. Az ügyben Szele György véleményét kéri a presbyterium, aki ajánlja, hogy Csurka István javára döntsenek. A presbyterium szótöbbséggel Csurka Istvánt választotta meg tanácsbírónak.

A presbyterium a homokkerti olvasóköri felsegítésére 50 darab 5 koronás részjegyet jegyzett. E határozat ellen Marion Imre és társai feleltettek. A felelbeszések azonban az egyházmegyei közgyűlés helyét nem adott. Az egyházmegyei közgyűlés idevonatkozó határozatát betérjesztik s azt a presbyterium tudomásul veszi.

Majd felolvassa az előadó a Csokonai-kör a presbyteriumhoz intézett köszönet iratot a Magyar Fűvészkönyv százados emlékünnepé alkalmából tanúsított támogatásért.

Ere az egyházkerület határozatát terjeszti elő az előadó a VII. és VIII. osztályu gimnáziumi tanulók templomi szolgálatára és a temetéseknel az éneklő tanítóképző intézeti tanulók szolgálata argyában.

Az egyházi felsőbb hatóságok ez ügyben úgy döntöttek, hogy a felsőbb gimnázisták templomi éneklési szolgálata 1908 január elsejétől megszűnik.

Egyben az egyházkerület felhívja a tanügyi hatóságokat, hogy a tanulók templomi szolgálatára vonatkozó korlátozását a

rendelet szerint minél szélesebb körökben terjesszék. A rendeletben benne van az is, hogy december elsejétől a külsőségekből történő temetéseknel a tanítóképző-intézet növendékei nem szerepelhetnek.

E rendeletnek oka az, hogy a tanulók különösen télviz idején a külsőségeken történő temetéseknel éneklés közben gyakran meghűltek és sokan veszedelmes betegségbe estek. Különbön a temetéseknel teljesített szolgálat sok időt elvon az ifjaktól, hátrahatja őket a tanulásban. Az év folyamán 320 temetésen vettek részt a tanítóképző intézet növendékei s összesen 2106-ban énekeltek. A felsőbb hatóságok ez intézkedése nagy meglepetés keltett az egyháztanács és a presbiterium tagjai között. A rendelet betartását ezidőszert lehetetlennek tartják, mivel hirtelen nem lehet változtatni a régi hagyományos állapotokon. Annyival is inkább mivel december elsején urvasoraszítás lévén, nem lehet kihirdetni a határozatot.

Ezért Szele György és K. Tóth Kálmán utján megkérték gr. Degenfeld József főgondnokot, hogy a határozat érvényét december elsejétől legalább január 1-ig felfüggeszse. Ez idő alatt ideje lesz a presbiteriumnak a kellő intézkedések megtételére. A főgondnok kijelentette, hogy neki az egyházkerület határozatának megváltoztatására nincs joga, azonban tekintettel a kivétel lehetlenségére, Kiss Aron püspökkel egyetértőleg nem kívánják január elsejéig a határozat betartását. Ezért a határozat felfüggesztését levélben hozták a tanítóképző intézet igazgatójának tudomására.

Ezután több kisebb fontosságú és személyes vonatkozású ülés letárgyalásával az elnök a gyűlést feloszlatta.

A képkiallítás megnyitása.

Elismerés a műpártoló egyesületnek.

nov. 29.

(Saját tudósítónktól.) Öszinte elismerés illeti meg a debreceni műpártoló egyesületet, mely fáradsáttalan buzgalomával lehetővé tette, hogy a debreceni közönségnek oly gazdag és értékes képkiallításban lehessen része, mint a tegnapi délután megnyitott vernisszás. Sajnos, a mi városunk kulturális viszonyai olyanok, hogy még azt is diadalulul jegyezhetjük fel, ha évente csak egy képkiallítás sikerére is garanciát nyujthat.

Az idei képkiallítás, amennyire az előjelekből ítélhetünk sikerrel fogja koronázni a kiallítás rendezőinek fáradozásait és tanúságul fog szolgálni amellett, hogy Debrecen társadalmában mind élenkebb érdeklődés és szeretet mutatkozik a képzőművészek iránt.

A kiallítást ugyanis megnyitása napján, amely tegnapi délután volt, nagyszámú közönség lepte el. A város háza nagy tanácsstermet és könyvtárszobáját, melyeket a kiallítás számára elismerés-reméltó készséggel engedett át a városi tanács, előntötte az erdeklődők nagy serege, melyet kellemesen lepett meg a képek rendkívül ügyes elhelyezése. Ez a művészies rendezés a képkiallításnak ugyszólván minden egyes darabját érvényre juttatja és igen izléses voltával első pillanattól feltűnik a szemlélő előtt.

Nem sokkal öt óra után történt meg a kiallítás ünnepélyes megnyitása.

A nagy teremben egyszerre elült a közönség beszélgetésének halk zsongása s a kiallítás színes képét és kedves hangulatát oly nagyban emelő szép asszonyok és lányok és a műpártó ársban előjáró urak félkört formáltak Dery Béla festőművész körül, aki a Nemzeti Szalon megbízásából és nevében rövid, meleg szavak kíséretében köszöntötte a debreceni közönséget, tolmácsolván a képzőművészet munkásainak üdvözlését Debrecen városának. Elismerését fejezte ki a Műpártoló Egyesületnek, mely oly nemes buzgalmat fejtett ki a kiallítás érdekében. A Nemzeti Szalon a kiallításnál arra törekedett, hogy a magyar képzőművészet legjobb erői képviselve legyenek azon. Vésül köszönetet mondván a Műpártoló Egyesületnek, a városi tanácsnak, hogy helyiséget adott a kiallítás számára, a helyi sajtó képviselőinek

A kiállítás megnyitására megjelent szép hölgyközönségnek s felkérte a Műpártoló Egyesület elnökét a kiállítás megnyitására. A művész szavait követő éljenzés után Csikos Sándor dr. vette át a szót. Terv szerint ugyan úgy volt, hogy Wessprémy Zoltán főispán, aki minden nemes kultúrtörök-vésnek támogatója, nyitja meg a képzőművészeti kiállítást, de a főispánnak halaszthatatlanul el kellett utaznia a fővárosba s így helyette dr. Csikos Sándor nyitotta meg a kiállítást. Megnyitó beszédét a Nemzeti Szalon üdvözlésével kezdte, mint amely áldozatkészségének köszönhető ennek a kiállításnak létrejövetele. Felhívja a közönséget, hogy hálálják meg a fáradozásukat azzal, hogy a kiállítást minél szorgosabban látogassák.

Ezután a közönség újra szétszórt a teremben s nagy elismeréssel adózott a szép kiállításnak és a művészi becsü képeknek és szobroknak.

A mai naptól kezdve a kiállítás délelőtt és délután is nyitva lesz a közönség számára.

**VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETENÉL.**

Uj egyesület.

A debreceni sakk-kör megalakult.

nov. 29.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen a tegnapi nappal új egyesülettel szaporodott. A sakk-figurák bajnokai és kedvelői alakították az új együletet.

Városunk sakkosainak régi, nagyon régi óhaja vált teljesedésbe tegnap este, amidőn az Angol királyi fehér termében a Debreceni sakk-kör megalakult. A szép számmal egybegyűlt tagok dr. Kemény Sámuel ügyvéd korelnök elnöklése alatt a sakk-kört nagy lelkesedéssel megalakították s egyben az új egyület tisztikarát egyhangulag megválasztották.

Elnök lett Szávay Gyula, alelnökök: Laszgaliner Kálmán és Ormódy Lajos, titkárok: Dr. Székely Árpád és Némethy László, jegyzők: Dr. Szávay Zoltán és Kerékgyártó István, pénztáros: Békéssy Géza, számvizsgálók: Frigyessy Jenő, Thurzó Béla és Emerich Zsigmond, ügyész: Dr. Balogh Géza, gazda: Dr. Kemény Sámuel.

Választmányi tagok: Bernák Aladár, Dalmy Barna, Földes Sándor, Fleischmann Mór, dr. Gáspár Géza, dr. Kenyeres Elek, Rosenfeld Jenő, Szaitz Márton, Serly Ede, Szabó Sándor, dr. Szenes Zsigmond és Sáfrány Ferenc.

Az alakuló közgyűlés Maróczy Géza és Forgacs Leó sakkmeistereinket tiszteletbeli tagokká választotta meg.

Színház.

MŰSOR:

Pénteken: Böregér operette A bérlet.
Szombaton: Végre egyedül vigjáték ujdonság B bérlet.

Vasárnap délután: Orfeus a pokolban operette bérletszünet.

Vasárnap este: Végre egyedül vigjáték kis bérlet.

* **A Josette kisasszony** tegnapi előadása telt nézőtér előtt folyt le. Most is Báthory Mariska és Békés Gyula páros jelenetei biztosították első sorban azt a nagy sikert, amellyel a mi színpadunkon ez a kedvesen pikáns darab elért. Ternyey Lajos, Vadász Lajos, de általában a többi szereplők is egyaránt osztozkodtak a tetszésnyilvánításokban.

* **A hét műsorából.** A hét hátralevő napjai érdekes előadásokat ígérnek. Ma, pénteken Strausz nagy operettje, a Böregér kerül színre. Szombaton adják először a Vigszínház nagyszerű darabját, Végre egyedül, amely, mint már jeleztük, piros színlepos előadás lesz. Vasárnap délután Orfeusz a pokolban kerül színre, este pedig másodszor Végre egyedül.

* **Ujdonságok és reprizek.** A jövő hónap műsorát több érdekes repriz és ujdonság teszi változatosabbá és érdekessé. Zilahy igazgató megszerezte a Bálkirálynő, Varázskeringő operettek előadási jogát s mindkettő még december hónap folyamán színre kerül. A drámai ujdonságok közül megszerezte Herry Bershtein, a Tolvaj szerzőjének legújabb darabját, A kerülő utat, amely néhány nappal ezelőtt a Magyar Színházban aratott zajos sikert. Megvante ezenkívül Zilahy dr. Szalay Mihály Megváltás című három felvonásos drámáját, amelyet a budapesti Nemzeti Színház adott elő. A reprizek közül felemlítjük a Nap és Hold és a Háromesőri kacska fellevenítését. Mindkét operette a jövő hó elején kerül színre.

A hittérítő anyós.

Keresztény vőlegény és zsidó menyasszony.

Konyhakés és a kikeresztelkedés.

— november 29.

(Saját tudósítónktól.) Tragikomikus jelenetnek volt színhelye az elmúlt éjjel a rendőrség bünyői osztálya. Az ügyeletes rendőrtiszt szobájába úgy éjfél tájban nagyon különös pár állított be. Egy magas fiatalember egy 17—18 éves fejlett, rozás arcú leánnyal. Mindketten nagyon hiányosan voltak öltözve és ruházatuk éppen nem bírt teljes kifogástalansággal, amennyiben a férfi felső ruháját — dacára a hűvös éjnek — egy kockás nadrág és mellény képezte, míg a nő egy hosszú kabátba volt burkolva, mely alól izgatottan kandikált ki a fehér alsónadrág csipkés fodra és sejtette, hogy alóla hiányzik a szoknya és a blouze.

A nő félénken kapaszkodott a férfi karjába, ki szintén nem csekély izgatottságot árukt el. Aztán az ügyeletes rendőrtiszt, Mile Pál ügyeletes fogalmazóhoz fordult, kinek siró hangon panaszkodtak, hogy mi bántja szerelmes szívüket.

Ennek pedig nagy sora van. A férfi egyébként S. L. nevű borbélysegéd, a nő pedig W. M. debreceni szülők leánya, a fiatalember menyasszonya. A vőlegény református, a leány pedig izraelita és ez az a pont, amelynél nagy összeütközések történtek.

A leendő anyós ugyanis mindenáron azt akarta, hogy a vőlegény térjen át a zsidó vallásra, amit azonban a fiatalember vonakodott megeselekedni.

Tegnapelőtt este a vőlegény leendő anyósa házában volt, miközben heves jelenetek fejlődtek ki közöttük a vallási kérdések fölött. A vita később annyira a tulságba csapott, hogy a temperamentumos anyós konyhakést fogott és folyton ezt rikácsolta: — Leszurlak, ha át nem térsz.

A fiatalembernek nem volt mit tenni, menekülésre fogta a dolgot és az ablakon keresztül kiugrott az utcára. Követte a másik ablakon a megretent menyasszony is és a szerelmes pár futólépésben tartott a bünyői osztály felé, hol oltalmat és hatósági engedélyt kértek arra, hogy a vőlegény apjácak Varga-kerti lakására meneküljenek a késői hittérítő anyós dühe elől.

A naiv kérelmet természetesen a rendőrség nem teljesíthette, miután a szerelmehez hatósági engedély még e zsidó szíriat nem szükséges, hanem biztosította a szerelmes párt arról, hogy nyugodtan vonulhatnak a Varga-kert védelmet nyújtó tájai felé.

Üzletek a légben.

A Glück-féle csőd fejleményei.

Továbbra is fogva marad.

— november 29.

(Saját tudósítónktól.) A Glück Herman féle ismeretes csőd széleskörű, óriási bünperré nőtte ki magát. Glück Herman valódi s nagyarányú hitel manipulációjáról és csalásairól még csak most rántotta le a maga valóságában a leplet a nyomozás, mely szinte hihetetlen dolgokat derített ki a hamis csőd előzményeiről és részleteiről.

A vizsgálóbíró a csőd iratait tegnapelőtt visszatette a rendőrséghez az előnyomozat lefolytatása véget. A bünyőosztályon az ügyet Orosz László rendőrfogalmazónak osztották ki, aki a nyomozást személyesen folytatta.

Nyomozás közben Orosz László oly nyomra akadt, hogy a hamisan bukott kereskedőnek a vidéken is voltak, illetve vannak társas cégek alatt üzletei, ahol is szintén Glück Herman keze működött és hogy ezen cégek hitelezőit is rutul és nagy összegek erejéig megkárosította hitelezési csalásokkal.

A nyomozás ezt a gyanút is teljes mértékben beigazolta. A rendőrfogalmazó két napig nyomozott a vidéken és három olyan üzletet derített fel, melyekbe Glück csalátsaival belefolyt.

Glück a többek között Böszörményben tartott fönn egy üzletet Stern Ignác és társa cég alatt. A társ ő volt és az üzletben kézmű-áru és női divat árucikkeket árultak — egy kis ideig. Ezt az üzletet is teljesen a hitelezők becsapására bazirották. Rengeteg árukat rendelt hat havi hitelre bécsi, budapesti gyárosoktól és a nagy mennyiségű portékán hamarosan tuladott. Sokszor kilogram számára adta el a drága selyem s efféle árukat. Az üzletbe fennállása óta a gyárakból körülbelül 20—30 ezer korona értékű áru érkezett hitelbe és Orosz László rendőrfogalmazó tegnap, mikor kint járt nyomozni, az üzletben nem talált egyebet egy nagy rakás csomagolásra alkalmas szalmánál.

Azonkívül Szoboszlón is talált egy üzletet a fogalmazó. Farkas József cég alatt. Ezen üzlet alapításához is járult hozzá Glück 4000 koronával. Ebben az üzletben is minden volt csak áru nem. Glückék potom áron tuladtak mindenen.

A nyomozás iratait tegnap be-terjesztették a vizsgálóbíróhoz, mely előtt már egész bünlajstrom van Glück ellen.

A vizsgálat folyik, melynek tartama alatt valószínűleg az ügyészség fogházában marad Glück. A vádtanács ugyanis elutasította tegnap az előzetes letartóztatás elleni felfolyamodását.

MEGJELENT!**Debreceni Képes Kalendárium.**

Kapható a város könyvnyomdájában,
minden papír- és könyvüzletben és a
o o tózsdeknél. Ára 1 korona. o o

A közös konyha érdekében.**Levél a szerkesztőhöz.**

A közös konyhára vonatkozólag kaptuk női kézből a következő sorokat:

A közös konyháról oly sok rosszat beszélnek, — sőt e lapban is jelent meg két cikk, melyek írója éppen nem dicseri ezt a fiatal intézményt, — hogy én, ki naponta ott vagyok a délelőtti órákban, nem állhatom meg, hogy néhány szót ne írjak a pártolására.

Nem akarom éi feldicsérni a közös konyhát, a hibákat nem akarom szépíteni, de felvilágosítani akarom a közönséget.

Mióta megnyitott a közös konyha, a legellenesébb hangulatban van iránta az egész város, — ami érthetetlen előttem, a megalakulást megelőző óriási lelkesedést tekintve.

Az igaz, hogy többet, sokkal többet vártak a közöskonyhától, sőt őszintén szólva én magam sem hittem volna, hogy ennyi nehézséggel kell majd a vezetőségnek megküzdenie. S éppen itt van a baj, — közönség pedig még most sem hiszi azt, hogy a vezetőség óriási felelősséggel óriási és háládatlan munkát végez. Azt gondolják, hogy elég, ha mindenki befizeti az összeget, melyre kötelezte magát, — de hogy azt a pénzt ki kezeli, ki vásárol be, ki intézi a megrendeléseket, ki fogadja a személyzetet és főleg, hogy honnan teremtik elő a szükséges személyzetet, — ilyesmivel senki sem törődik.

A közgyűlés megválasztotta az elnököt, választmányt, igazgatóságot, felügyelőbizottságot, pénztárost, — akik mind elvállalták a bizalmi állást. De mikor a konyhában egyik baj, egyik kellemetlenség a másikat érte, — igazgatóság, felügyelőbizottság, választmány, mind-mind lemondott, úgy, hogy választmányi ülést sem lehetett tartani, minek következtében rendkívüli közgyűlést kellett egybehívni dec. 2-ára.

Panaszt panasz ér, hogy az ételek úgy mennyiségileg, mint minőségileg nem kielégítőek, hogy négy tal lett ígérve s a konyha csak három tal ételt ad. Nagyon, nagyon szeretném, ha a panaszok csak két délelőtti órájukat áldoznák arra, hogy egyszer alaposan körülnéznének ott, ahol azt a temérdek ételt főzik.

Ha látnák, milyen munkát végez a személyzet úgy a főzéssel, mint a tálalással, meg vagyok győződve arról, hogy mindjárt több jóakarattal és türelemmel viseltetnének. Vagy azt hiszik a hölgyek, hogy csak otthon, a saját háztartásukban létezik cseledtmizéria? Nagyon csalódnak. — A közös konyha számára személyzetet találni, — az nagy szó! Szakácsné nem kevesebb, mint hat lett elbocsátva, akik próbaszolgálatra voltak ott s nem feleltek meg.

Természetesen, mikor ilyen meg nem felelő szakácsnők vannak, az ételek nem lehetnek kifogástalanok. Most végre meg lennék elégedve a személyzettel, de ők nincsenek megelégedve velünk, mert minden éjjel 12—1 óráig kell dolgozniuk; két szakácsnő elmegegy 1 én.

Talán el se hiszik, hogy mosogató leányokat egyáltalán nem kapunk az óriási és súlyos edényekhez. Hogy pedig az u. n. hetesek vállalják az ilyen munkát, arról szó sincs!

Jöjjenek el minden bizalmatlanok december 2-án a közgyűlésre, ott mindent meg lehet vitatni, mindenki adja elő a panaszát, de főként a jó tanácsokat adják meg, hogy hogyan lehetne segíteni a bajokon. Mert,

hogy 115 debreceni gazdaasszony közt sok van olyan, aki jó tanácsot tudna adni, azt hiszem — és remélem!

Ezeket akartam csak elmondani és most arra kérem Önöket, ne higgyék, hogy e sorokat megbizásból, vagy elfogultságból írtam. Én épp úgy tagja vagyok a közös konyhának, mint még 115-en, csak hogy mivel sokat tartózkodom ott, mindenről jól vagyok értesülve — és így bátran hihetnek nekem, ha azt mondom, hogy e válságos időközön már túl vagyunk és nem sokára örömesebbek nélkül fogják élvezni azt, hogy megszabadultak a főzéstől, amit a nagy drágaság most kétszeresen nehéz munkává és gondná lett.

LEGJOBB INCEK SZABÁSÚ INCEK FÉRETTENEL**Debreceni köpenicki kapitány.****Haldoklik a szélhámus.****Már máskor is járt a Pavillonban.**

— november 29.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk arról az agyafurt szélhámuskodásról, melynek vasárnap este a „Pavillon“-laktanya volt a színhelye. Az esetről a „Debrecen“ hiradása folytán sokat beszéltek és megfeszített érdeklődés kíséri a nyomozást, mely hivatva van a tettest kideríteni.

A nyomozást most már a csendőrség vette a kezeibe és már is teljes eredményt ért el. Megállapította, hogy ki a tettes, csak még bizonyítékokat kell összehordani ellene, ami megtöri a furfangos szélhámus merő tagadásában.

Mert tagad mindent, annak dacára, hogy vakmerő kalandjának nyomait magán viseli és szuronyoktól kapott sérülésekben szenved lakásán. A bizonyítékok azonban ezenkívül is erősen gyűlnek ellene. Nagyon érdekes különben az esetben, hogy a tettest nagyobb büntetés úgy sem fogja érni. Legfeljebb rendőrileg büntethetik meg, miután tulajdonképpen büntetendő cselekmény nem forog fenn. Előreláthatólag csupán idegen név használat és könyöradomány gyűjtés, vagy hivatalos címmel való szédelgés miatt érheti rendőrbíró által kiszabott kihágási büntetés.

Azt meg kell adni, hogy a szélhámus zseniálisan követte el az izgalmas kalandot. Bár még a vizsgálat érdekében nem nevezhetjük meg, de annyit elárulhatunk, hogy igen közönséges származású alak; szóval az eset veszedelmesen kezd hasonlítani még fejleményeiben is a köpenicki kapitány bravurjához, aki tudvalevően mellékfoglalkozásként cipőket javított Németország egyik szerény falujában.

Rátérve magára a debreceni esetre tudósítónk az érdekes ügy nyomozásáról és az újabb felmerült adatokról a következőket jelenti:

Julius 8.

Most, hogy a páratlan szélhámosság megtörtént, a Pavillon-laktanyában sokan emlékeznek rá, hogy a nyáron, július 8-án hasonló módon csapott be valaki egy önkéntest. Ebből arra következtetnek, hogy a két stikli egyazon ember nevéhez fűződik. A július 8-iki szédelgés teljesen hasonló módon történt.

Késő este valami uton-módon egy idegen alak jutott be a kaszárnyába és egyenesen az önkéntes iskolába indult. Itt egy Nagy nevű önkéntesnek mutatkozott be és Sütő főhadnagynak mutatta be magát. Az önkéntestől pénzt kért, hogy állítólag a kaszárnya előtt levő bérkocsit kifizethesse, minthogy pénztárcáját új lakásában felejtette.

Az önkéntes felült neki és átadott neki egy 20 koronás papírpénzt, mellyel az al-főhadnagy távozott és többet nem is tért vissza, az önkéntes színét sem látta.

Pár nap mulva derült csak ki, hogy mily ravasz szélhámusnak esett áldozatul Nagy Gyula önkéntes, ki ugyan hiába várta, hogy a főhadnagy ur bevonuljon az ezredhez és visszaadja 20 koronáját. Nemhogy visszatért volna a főhadnagy, hanem akkoriban egyáltalában nem vonult az ezredhez új tisztt.

Az esetet nem jelentették a felebbvalóknak, sem a rendőri hatóságoknak, így nem szivárgott ki. A kaszárnyában pedig elfeledték, csak most az újabb szélhámosság alkalmával emlékeztek vissza rá és azon gyanujoknak adtak kifejezést, hogy a szélhámus személye mindkét esetben egy és ugyanaz.

A nyomozás.

Az ezredparancsnokság az esetet bejelentette annak rendje és módja szerint a rendőrségnek, mely az ügy érdekességénél fogva lázasan nyomozott a tettes után. Egyedüli nyom az volt, hogy a szélhámus megsebesült a meneküléskor, így a rendőrség az után puhatolódzott, hogy szurony által sebesült fiatalembert találjon.

Gyenge, halvány nyom volt, de mégis eredményre vezetett. Megállapították a tettest, de nevét egyelőre erősen titkolja a további nyomozat és vizsgálat érdekében a rendőrség.

Ugyanis a szélhámus férfi erősen tagad mindent, bár nagyon sok a gyanu ok, így a többek között két súlyos sérülése erősen ellene szól. A nyomozás most azon fáradozik, hogy bizonyítékokat hordjon össze ellene, mellyel vallomásra kényszerítse.

A tettes haldoklik.

Hanem az al-százados ur alaposan megadta az árát vakmerő kalandjának. Mint most kiderült sérülése sokkalta súlyosabb, semmint az első perben hitik. Az egyik szuronydófos hátán, a hátszigolyák fölött felfelé hatolt be, a másik pedig combját szurta majdnem keresztül.

Az első sérülés fölötté súlyos és válságos következményekkel járhat.

A szuronydófos ugyanis megsértette a tüdő lebernyegét és tüdővérzést idézett elő még pedig oly nagy mértékben, hogy az orvosi tudomány sem tud már rajta segíteni.

Allapota egyébként is ugyan súlyos a tettesnek, ki nagyon könnyen lehetséges, hogy életével fog vakmerőségeért megfizetni. — Eminens veszélyről ugyan szó sincs, de a válságos következmények nagyon könnyen beállhatnak.

Holnap egyébként a rendőrség már befejezi ellene a nyomozást, mely esetben nevét is közölhetjük. Különben a rendőrség már most is biztosra veszi, hogy a szóbanforgó fiatal ember a tettes.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2. ajtó.

Bőrkeztü

Hazai gyártmány. — Legkitünőbb minőség. — Női és férfi. — Minden kivitelben óriási választék érkezett.

Györfi Sándor

keztü, kötszer, férfi-divat és pipere áru üzletében, DEBRECZEN, Simonfi-utca. (Bérpalota.)

Hírek.

Pusztit a tifusz.

Ujabb haláleset és megbetegedések.

— november 29.

(Saját tudósítónktól.) Ugy látszik kárba vész minden egészségügyi óvintézkedés, a tifusz megbetegedéseknek nem tudnak gátat vetni. Alig mult el egy pár nap tifusz esetek nélkül, már-már azt lehet hinni, hogy a járvány szünetében és tegnap újabb halálesetet, megbetegedéseket jelentettek be.

Ismét a külsőségeken grasszal a tifusz. A többek között az állami gépjavitó műhely mellett elterülő telepek valóságos melegágyai a hasihagymáznak s mindazonáltal semmiféle intézkedés ezideig nem történt, hogy a köztisztaságot valamennyire fentartsák.

Itten aztán egyszerre négy-öt megbetegedés fordult elő. Egyik beteg, Pozsár Gábor máv. napszámot súlyos állapotban szállították be a kórházba, hol tegnap hasihagymában 25 éves korában meghalt.

Rajta kívül még négy áldozata van a tifusznak. Egy szegény család fekszik tifuszban, hiányos orvosi gyógykezelés mellett. Nagyon helyes volna, ha a hatóság több gondot fordítana általában a külsőségekre.

— **Debreceniek szakértekezletén.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés az új szövetkezeti törvénytervezet megvitatása végett szakértekezletre hívta össze érdekelt tagjait, hogy ennek tárgyalása alapján mondjanak véleményt a tervezetről. Az értekezleten a debreceni kerület képviselőiben Szávay Gyula, Bárdos Géza és Gaszner Géza képviselik.

— **A szünügyi bizottság ülése.** A szünügyi bizottságnak ma délutánra hirdetett ülését közbejött akadályok miatt elhalasztották. Az ülésre újabb terminust még nem tűztek ki.

— **A debreceni orvosfők-szövetség** a mai napon ülést tart, melyre a szövetségben kívül álló helybeli gyakorló orvosokat is meghívja. A gyűlés tárgya az új munkabiztosító pénztár orvosi ellátásának kérdése lesz. Tekintettel az ügy rendkívüli jelentőségére felkérjük az összes kartársakat, hogy lehetőleg teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Az ötos-bizottság.

— **Az ügyvédjelöltek országos egyesülete** debreceni osztályának megalakulása érdekében ma. pénteken este 8 órakor az Arany-Bika szálloda cukrásztermében tartandó értekezletre az összes ügyvédjelölteket meghívja az előkészítő-bizottság.

Jogász-estély. A debreceni jogászfizetség vizsgálmi bizottsága 1907 december 4-én, szerdán délután 5 órakor a kollégium disztermében a „Jogász Segélyző Egylet”

pénztára javára jogász-soiréet rendez a következő műsorral: 1. Pávay Boriska urleány szaval. 2. Goldmark: „Air”, hegedűn játsza Piribauer Ferenc ur, harmoniumon kíséri Dénes Arthur ur. 3. Szakács Ilus urleány monológot ad elő. 4. Ördög Róbert: Kegyelmi ária, éneklő dr. Balkányiné Bódi Ella urnő, zongorán kíséri Drumár János ur. 5. Szánthó József ur felolvas. 6. Leschetitzky: Concert mazurka, zongorán előadja: dr. Mariska György ur. 7. Mű- és humoros dalok, éneklő Horváth Kálmán ur a debreceni színtársulat tagja. Dénes Arthur ur zongorakísérete mellett. — Jegyek: számozott ülőhely 1 kor., állóhely 50 fill. árban előre válthatók Csáthy Ferenc ur könyvkereskedésében (Egyház-tér 2. — Kezdeté pont 5 órakor.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Ertesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai templomban az istentisztelet további rendelkezésig következő időben fog kezdődni: Péntek délután 4 órakor, szombat délelőtt 9 órakor, délután 3 órakor, szombat este egyneked 5 órakor a „Chanuka” első gyertya ünnepélyes gyújtása a kántor és énekkar közreműködésével. Köznapokon az istentisztelet kezdete reggel fél 7 órakor, este 4 órakor.

— **Adófizetés a postatakarékpénztár útján.** A postatakarékpénztár régi tervét akarja megvalósítani a kormány. Arról van ugyanis szó, hogy adót a jövőben a postatakarékpénztár útján is lehessen fizetni. Ez az intézkedés igen megkönnyítendő és meggyorsítandó az adófizetést, mert most igen sokan azért nem fizetik pontosan az adójukat, mert az adóhivatalok adminisztrációja bosszantóan lassu és nehézkes. Ha ez a terv megvalósul, akkor a pénztári készleteket ezután a postatakarékpénztár fogja gyűmlesztetni, melynek egész ügykezelését újja fogják szervezni. A kormánynak az a terve, hogy az újítást az adóreformmal egyidőben lépteti életbe.

— **Állatorvosválasztás Szoboszlón.** Szoboszlón új állatorvosi állást rendszeresítették, amelyre pályázatot hirdettek volt a város. Az állásra hét állatorvos irta be pályázatát, akik közül a tegnap tartott városi közgyűlésen Buzási Derzsy Domokost választották meg.

— **A magyar pénzügyi helyzete.** Fővárosi tudósítónk írja: Az osztrák-magyar bank főtanácsa tegnap Bilinski Leon lovag kormányzó elnöklésével Budapesten ülést tartott. Konstatálta, hogy az előző benyújtások következtében, melyek a legutóbbi kamatláb-emelésből kifolyólag történtek, a hazai pénzügyi piacokon egy bizonyos pénzfűlölség volt tapasztalható. November hó második hetében, amikor a kamatlábemelést történt 56 millió koronával több váltót nyújtottak be az intézetnél, mint a mult év hónapjai időszakában. A pénzügyi piacokon ezáltal beállott megkönnyebülés a külföldre szóló váltók árfolyamát nálunk kedvezőtlenül befolyásolta és voltak olyan napok, amikor London és Párisra szóló érváltók annyira keresettek voltak, hogy már-már csekély agio keletkezett. A bank abban a helyzetben van, a piacnak azt az összeget rendelkezésére bocsátani, amely a nemzetközi forgalom lebonyolítására szükségesnek mutatkozik és nyilvánvalóvá lett, hogy bár London 7 százalékos, Berlin 7 és fél százalékos hivatalos bankkamatlábát jegyez, az itteni összes faktorok egyöntetű működése lehetővé tette, hogy a hazai pénzügyeket megvédjék anélkül, hogy a monarchia aranyállományát gyöngítsék. Tagadhatatlan, hogy az utóbbi időben a bankhoz aranyban átengedése miatt ajánlatok érkeztek be, azonban, minthogy ezek az ajánlatok tisztán üzleti tekinteteken alapultak, ellenben, mint már említve volt, a normális szükségleteket a bank devisa-tartaléka teljesen kielégítette, nem mutatkozott arra nézve szükséglet, hogy az aranybevitelt előmozdítsa. A nemzetközi viszonyok tekintetében e perben némi nyugalom állott be és remélhető, hogy a banknak most fennálló szabályaitól a folyó évben nem kell eltérnie.

— **Gyermekek a vonat előtt.** Szörnyű tragédia elhárításáról szól az a hivatalos irás, melyet tegnap

küldött a rendőrséghez a debreceni üzletvezetőség. Szól pedig ez a hivatalos irás arról az idegrázó jelenetről, amely a mult napokban a Csapókert mellett elhuzódó pályatesten történt. A vasuti sineken játszadózott ugyanis egy két éves kis gyermek Suba Miklós, Csapókerti szülők gyermeke. A kis fiú gond nélkül játszadózott a sineken, mikor arra robogott az 7716 számú személyvonat. — A mozdonyvezető azonban idejekorán észrevette a bekövetkező tragédiát és a gépet megállította, így a szerencsétlenséget sikerült elhárítani. Az üzletvezetőség átirata alapján a rendőrség megindította az eljárást a gondatlan szülők ellen.

— **Birkózó bajnoki viadal Debrecenben.** Mint már megirtuk dec. 8-án rendezte az Akadémiai Athléta-Club a Magyarországi főiskolák és Debrecen szab. kir. város birkózó bajnoki viadalát a kereskedelmi Akadémia Torna termében s a mint az előjelből látható a verseny nagyarányú és impozáns fog lenni s a mezőnyök igen népesek és első rangok fognak lenni s a versenyen több országos bajnok fog résztvenni e viadalon. — A rendezőség ezután is kéri az igen tisztelt közönséget, hogy a terem kicsiny volta miatt szíveskedjenek jegyeiket minél előbb megváltani. — Helyárak: I. rendű ülőhely 2 korona, II. rendű ülőhely 1 kor., állóhely 60 fillér, diákjegy 30 fillér. — Jegyek előre válthatók Békés Lajos női divat üzlete melletti tőzsde üzletben és Bán Kálmán fűszerüzletében a kollégium mellett.

— **Halálítéletek Oroszországban.** Berlinből táviratozzák: Rigából sürgönyzik: Az itteni haditörvényszék nemrég halálra ítélte több reáliskolai tanulót egy iskolafelügyelő meggyilkolása miatt és pedig két testvért halálra, a többi vádlottat pedig súlyos kényszermunkára ítélte. Nasolovics, a дума tagjának sürgetése folytán Stolypin miniszterelnök, Chomjakov, a дума elnöke és más magas állású személyiségek közbenjártak az elítéltek érdekében, de báró Moller-Sakomeiski kurlandi fő kormányzó annak dacára megerősítette a halálos ítéletet. A két testvért golyóval fogják kivégezni.

— **Pezsgőző hetes.** Márta József, 32 éves hetes, ki Márkus Jenő vendéglősnél szolgált szeptember havában, kedvet kapott pezsgőzésre s minthogy másként nem juthatott a gyöngvőző italhoz, 14 üveg pezsgőt lopott gazdájától. A lopásra azonban rájöttek és tegnap a törvényszék hat havi fogságra ítélte jogerősen.

— **Öngyilkos orvostanhallgató.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Nagymező-utca 24. számú házban lakik Goldstein Berta rendőri felügyelet alatt álló leány. A leányhoz elment tegnap este Lukács Odón orvostanhallgató, aki reggel revolvert vett elő és szájba lőtte magát. Eletesvesélyes sérülést szenvedett. A mentők a II. sebészeti klinikára szállították. Öngyilkosságának okát még tudni nem lehetett, miután mindezeig kihallgatható nem volt.

— **Felholtra marta a kutya.** Súlyos sérülésekkel szállították be Pü-pökkladányról tegnap egy kis gyermeket. Nagy Irén, püspökkladányi szülők két éves leánykáját. A szerencsétlen gyermeket otthon szülei lakásán megtámadta egy mérges kutya és borzalmasan összemarta, úgy hogy a kórházban nagyon válságos állapotban fekszik.

— **Megsértette a királyt.** Királysértés vétségével vádolva állott tegnap a debreceni törvényszék előtt Marozsán Vaszilika 35 éves napszámos, ki ez év július havában Jakab Lázár korosmájában italozás közben ugrynevezett „kurázsiból” sértegetni kezdte a királyt. Ezért a törvényszék tegnap, mérlegelve a vádlott ittasságát, egy napi fogságra ítélte.

— **Tolvaj cseléd.** Khon Jakab püspök-ladányi fűszerkereskedőtől ismeretlen tettes elloptott 10 koronát. A csendőrség a nyomozás során kiderítette, hogy a pénzt Khon cselédje Megyei Mari lopta el, bűnét beismerte, de azzal védekezett, hogy szeretője Fodor Mátyás bujtotta fel a lopásra azzal, hogy a pénzből ruhákat vásárolnak. Fodor tagadja ugyan ezt. Az eljárást mindkettő ellen folytatják.

— **Gróf és mosónő házassága.** Budapestről írják: Nemrég nem csekély fel-tűnést keltett Frankfurtban Erbach Erazmus örökös grófnak egy mosónő leányával való házassága. A házasságot időközben érvénytelené nyilvánították. Erbach gróftól pedig gondnokság alá helyezték és egy ideggyógyintézetben helyezték el. A gróf onnan megszökött és Würzburgba ment, ahol orvosi szakértők megállapították, hogy nem közveszélyes, mely szakértői vélemény folytán rendelet ment Bajorországba, hogy gróf Erbachot nem szabad tébolydába internálni. Pár nap előtt a gróf Frankfurtba jött, hogy ügyvédével megtétesse a szükséges lépéseket gondnokságának a megszüntetésére. A rendőrség, miután értesült a gróf odaérkezéséről, letartóztatta a gróft, kit valószínűleg ismét a tébolydába fognak elhelyezni.

— **Jóslat decemberről.** Meteor írja: Decemberre ismét sok csomópont esik. Leg-erősebb hatásuk a 3, 7, 12, 19 és 23-iki csomópontok és pedig a 3. enyhe jellegű, az ezt követő gyengébb hatásúakkal együtt, változatos időjárást hoz a 7. körül több csapa-dékkal. A 12. hidegebb, melyet támogat a 19-iki is. Fagyos napokat van hivatva hozni a 23-iki csomópont, de nagy hideg csupán akkor állana be, ha a Napon ciklonos hatások érvényesülnek, míg ellenben kitörések esetére nem igen lehet reményünk nagyobb hidegre, úgy hogy a valódi téli idő inkább csak januárius havára marad. Ennek az lesz a következménye, hogy tavaszunk valódi minőségben csak későn fog beállni, ami a tavaszi vetések és munkálatokra nézve nem igen lesz kedvező, vagyis az évszakok eddig tapasztalt mintegy eltolása, még a jövő tavasznál is észlelhető lesz Jupiternek már többször említett állása következtében.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a hely-beli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentettek be: Fazekas Lajos ev. ref. 30 éves, Sóvágó András ev. ref. 76 éves, Nagy Julianna ev. ref. 21 éves, Lengyel Zoltán rom. kath. 2 éves, Kiss József ev. ref. 22 éves.

— **Dr. Gálbory Sámuel,** bőr-bujakór és nemi betegségek szakorvosa (specialista) rendel délelőtt 9–11-ig, délután 2–3-ig. Degenfeld-tér 3. sz.

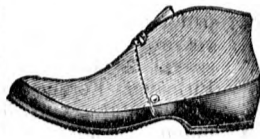
— **Magyar, francia, hollandi liqueur-ök** kapható Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében, a kistemplom mellett.

Kiknek emelik fel a fizetését!? Azoknak, kik előbb meggyőződnek arról, hogy Mentze Henrik ujdonságok áruházában a legszebb és legolcsóbb pénz-, szivar- és cigarettatárcák kaphatók.

Gyémántgyűrűk
Gyémánt fülbevalók
a lejutányosabb árban
Halász Nándor
ékszerésznél
Debreczen, Piac-u. 24. sz.

Végkiárulás! A BOROS TESTVÉREK
cég (Kossuth-utca 6. sz.) feloszlik.

Valódi orosz sár-cipők hölgyek és urak részére csakis **Békés La-josnál** kaphatók.

Letartóztatás az imaházban.

Böszörmény szenzációja.

Csendőrszuronyos áttérés.

— november 29.

Hajduböszörményben, az ottani baptista imaházban a múlt napokban az ájtatos fo-hászkodásokat csendőrszuronyok zörrenése zavarta meg. Egy, a baptista vallásra áttérő fiatal leányt vittek el erőszakkal az ima-házból.

Az eset hőse Zajác Pálné nyiregy-házi lakosnak 21 éves leánya Juliska. Zajác Juliska igen sajátos körülmények között egyszerre csak elhatározta, hogy áttér a kat-holikus vallástól a baptista hitre. De miután eme elhatározását nem merete özvegy édes anyjának bevallani, hát megszökött a szülei házból és elutazott Hajduböszörménybe, hogy itt áttérjen a a baptista hitre.

Böszörményben aztan jelentkezett a hit-közösgnél, ahol természetesen tárt karokkal fogadták az új bárányt.

Tegnap reggel kellett volna nagy ünne-pések között felvenni az új hitet. Már fel-készültek a hívők és várták a leányt, hogy ünnepélyesen átkísérjék a templomba, mikor a leány helyett a csendőrség állított be és jelentette, hogy a keresztelésből nem lesz semmi, mert a leányt az anyjátávirati kérel-mére letartóztatták és most ünnepélyes ki-sérettel vissza viszik Nyiregyházára.

Öz. Zajác Pálnénak ugyanis, aki buzgó katolikus valásu, semmi áron sem akarta beleegyezését adni, hogy leánya hitet változ-tasson.

A fiatal leány most már itthon van és szobájában éjszakánként álmatlanul gondolko-zik, hogy tudná zord anyja beleegyezését meg-nyerni.

Hurrá! Esik az első hó!

Kiáltják örvendve a gyermekek. De ha a hó téli örömet szerez is, azért a zord időjárás a szen-vedőknek sok kellemetlenséget hoz. Az időjárás katarusos és megjelenése terhes és kellemetlen, mert egy nehéz telen az ember egészsége veszé-lyeztetve van. Szükséges tehát a Fái-fele valódi Sodeni ásvány pasztillát gyakran használni, mert az megóvja a légcsőt a veszélyes meghűléstől, köhögéstől, rekedtségtől és nyálkásodástól. A gyomorra is jóhatásu A Fáy-fele valódi Sodeni kapható 1.25 K-ért minden gyógyszár, droguéria és ásványvízüzletben. Hordjon mindenki a zsebében. Főraktár Debreczenben Josa és Jóna drogueria.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, november 28. A képviselőház mai ülése égen Lukács László nemzetiségi képviselő beszélt a kiegyezési javaslatok ellen. Lukácsot beszéde közben az elnök háromszor is figyelmeztette, hogy ne térjen el a tárgytól, de a szövegvonásra nem került a sor. Utána báró Bánffy Dező be-szélt, aki kijelentette, hogy e iteli az obstruk-ciót, de azt a módot, amellyel a kormány az obstrukciót le akarja törni, nem helyesli. Határozati javaslatot nyújt be, hogy mondja ki a képviselőház, miszerint a kiegyezési törvény mellőzésével a statusquot akarja fenntartani és kötelezi a kormányt az önálló vámterület és az önálló bank felállítására. A

képviselőház végül elfogadta Hoitsy Pál azon indítványát, hogy a Ház ülésait egy órával hosszabbítsák meg.

A néppárt az egyszakaszos törvény mellett.

Budapest, november 28. A nép-párt ma délután értekezletet tartott, amelyen az egyszakaszos törvény-javaslatot tárgyalták. Az értekezle-ten felszólalt Wekerle Sándor mi-niszterelnök is, aki elfogadásra ajánlotta a javaslatot. Az értekez-let Ernst Sándor előadó beszéde után elfogadta az egyszakaszos törvényjavaslatot s bizalmát fejezte ki a kormány iránt.

Szabó Miklós meghalt.

Budapest, nov. 28. A magyar közélet-nek egyik legt-kintélyesebb alakja és a ma-gyar bírói világnak egyik díszje, Szabó Miklós v. b. t. tanácsos, a magy. kir. Kuria nyugalmazott elnöke, ma délelőtt 10 órakor néhány napi szenvedés után meghalt. A megboldogult, aki nyolevanhat évet élt, ugy-szólván élete alkonyáig a legjobb egészségnek örvendett.

A disszidensek Polónyi Géza ellen.

Budapest, november 28. A füg-getlenségi pártból kilépett képvise-lők ma nyilatkozatot adtak ki, mely-ben kijelentik, hogy Polónyi Gézá-val semminemű összeköttetésben nincsenek és Polónyit vezérükül nem ismerik els hogy Polónyi képviselő-házi javaslatát csupán azért írták alá, mivel a javaslatot megegyezik az ő felfogásukkal.

A kormányozható léghajó fel-találója Budapesten.

Budapest, november 28. Mint tudósi-tónk jelelti telefonon Henry Juillon, a pá-rjsi Patri nevű kormányozható léghajó fel-találója december első felében Budapestre ér-kezik, ahol vetített képek kíséretében felol-vasást fog tartani kormányozható léghajójá-ról, amellyel 300 kilométernyi utat tett meg egy kitűzött célíg és onnan vissza eredeti indulási helyére. Henry Juillon és felolva-sása iránt a fővárosban óriási az érdeklődés.

Öngyilkos színész.

Kolozsvár, november 28. Meg-döböntő öngyilkosság történt ma Kolozsvárott, ahol Rajnay Gábor hősszerelmes színész agyonlőtte magát Rajnay kétszer sütötte el maga ellen a fegyvert, de az első golyó visszapattant s csak a másod-ik roncsolta szét az agyát. Ön-gyilkosságának az oka ismeretlen.

Feloszlatják a Rájksztratot.

Bécs, november 28. Bécsben az a hír van elterjedve, hogy az osztrák képviselőhá-zat, a képviselők részéről a kiegyezési ja-vaslatok elfogadása ellen gördített akadályok miatt felfogják oszlatni.

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

ADRIA

halkonserv és halfüstölő-gyár
DEBRECZEN.

Főraktár BUDAPEST.

Különlegességek: Orosz szardiniák, marinált heringek, mindenféle csemege áruk, Bismark heringek, göngölt, fűszerezett, fillett és kocsonyázott heringek, korona szardiniák, halsaláta. Büchling, Anchovis, Sprottni, Füstölt vöröshusu rajnai lazanc. Valódi strahlsundi marinált heringek.

o Kérjen árjegyzéket. o Naponta friss Bückling.

MOQUET

és

Butorszövetek

Bőrvásznak nagy választékban és olcsó szabott árak mellett kaphatók

Bosznay J. és Társa

szőnyegházában

3

Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Ajánlok:

1 kilogramm teasüteményt 65 kr., 1 kg gesztenye 12 kr., 1 kg dió 28 kr., 1 kg komáromi káposzta I. máj 12 kr., 1 kg pátróhalmi káposzta I. máj 12 kr., 1 liter kitűnő erős tea rum 1 frt, 1 liter petroleum 14, 16, 18 frt, igen jó mind és konyha lisztek gőzmalmi liszt szerint számozott és terményáruim ár szerint. Azonkívül déli gyümölcsök, piacáruim a legszolidabb árban kaphatók

Hernádi Pál,

Péterfia-utca 61. sz.

Ugyanott tengeri morzsoló gép napi használatra kapható.

„Bankegyesület Részvénytársaság“

Debreczen, Plac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival. Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb. Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra. Előleget ad értékpapírokra, árukra stb. Átvész tőzsdei megbízásokat. Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére is.

Az igazgatóság,

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjannan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármely mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvizgyártáshoz vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

Legkiadósabb természetes szénsav!!

A budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgálo intézet 1907. évi 4614. sz. vegyelemezési bizonyítványának kivonata: „Szaga és íze: rendes. SZÉNSAVTARTALMA: 99.57%
A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.“

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szénsav művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgőnycim: MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ — Interurban telefon 18. szám.

Moskovits József

uriszabó divatterme angol és hazai szövetujdonságok raktára. A legelegánsabb uri ruha különlegességek elsőrendű szabóműhelye Piac-u. 46., az udvarban.

Kulcsár József bronzműves.

DEBRECZEN, Szent Anna-utca 6. szám.

Készít mindennemű

sárgaréz és bronzárukat,

légszesz, acetylen és villamos csillárokat. Csillárok átalakítását petroleum és légszeszről villamosra, vagy légszesz és villamosra (combináltra).

Uj átalakításokat és minden e szakmába vágó javításokat elfogad, gyorsan, szakszerűen és jutányos árak mellett eszközöl.

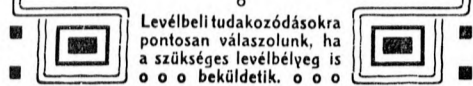
Levelező-lapon tessék értesíteni, házhoz megyek a munkát átvenni.

646

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Első dus választéku előnyömdában legújabb női kézimunkák saját kötésű harisnyák dus választékban Füstös Dezső női kézimunka és előnyömda üzlete Piac-utca 12. Harisnyafejelési vállalat.

Csinosan butorozott szoba kiadó, Honvéd-u. 5. sz. a Bethlen-utcával szemben.

50—90%-os rendkívüli leszállítás Fűvészkert-utca 14. sz. alatt. Mielőtt karácsonyi vagy bármily alálmi ajándékot vásárolna, el ne mulassza felkeresni a Harmathy könyvkereskedését Fűvészkert-u. 14. Disművek, regények, ifjúsági könyvek, diszkótésű szoltárok, Révész, Tompa, Szász, Dobos, Hock imakönyvek, zeneművek, szakácskönyvek; Emlék, képeslap és bélyegalbumok, finom magy., francia levélpapírok, családi dobozok, képeslapok, olaj aquarel és vízfesték dobozok, festővásznak, esetek, asztali tentatartók, zsebkések, zsebirónok, egészségi szivarkahüvelyek, hegedűfelszerelések, karácsonyfadiszkek s még sok fel nem sorolt ajándéktárgyak, dus választékban, most rendkívüli árleszállítással kaphatók. Könyvjegyzék ingyen.

Eladó ház. Csapó-u. Bővebb felvilágosítás kapható Varga Lajos ügyvédnél Főter 52. szám.

Földvári L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyárja Kossuth-u. 1. Gyárt és árusít mindenféle elektrotechnikai cikkeket. Berendez lakások, üzletek és üzletek és gyárak részére; Villamos világítást, erőátvitelt, házi és magán telefonokat, villamhárítókat és villamos csengőket, ennek javítását és évi jókarban tartását, legjutányosabban eszközözi. Saját motorerővel berendezett, rézsiszolás, mbekelezés és galvanizálás. Villamos zsbblámpák K 170-től. — Képes árjegyzék ingyen.

Egy csaknem új ebédlő és kártya-asztal eladó. Ertekezhetni Deák Ferenc-utca 9. sz. alatt a házmesternél.

Keresek tágas butorozott szobát parkettel, gáz vagy villanyvilágítással. Cim a kiadóban.

5 szobás uri lakás külön udvarral május 1-re kiadó. Ertekezhetni lehet Hatvan-u. 42.

Kerestetik 4—5 szobás lakás a piacon vagy közelében május 1-re. Cim a kiadóhivatalban.

Uj elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak F O L D E S és V A J N E R elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nickelőző és galvanizáló-telep. Telefon szám 210.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Fogatosított helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-
ojtásokat, heréléseket, tu-
berkulinozási eljárásokat,
állatbiztosításokat, állat-
állományok rendszeres
évi felügyeletét, kosmeti-
kai operatiókat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-fele Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka. Telefon szám: 568.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velezek. Valódi persa szőnyegek — Linoleum.

Orlási raktár!

14—16 éves

kifutó fiuk havi fizetésel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr díszításkák.

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

órlási választékban.

Costümökre, színházi ka-

bátokra női posztók minden színben.

SZŐNYEGEK,

jutta, spárpa, hollandi, kiddermünster, tapesztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s crepppek, viaszkos vászon

a legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alszoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és cloth alszoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzsebkendők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

o o Férf ruha-szövetek. o o

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bélék árak. Harisnyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.